**Sisäministeriö** Neuvostoraportti EU/7/2023-SM-52

Rytkönen Riikka 5.9.2023

# OSA; Epävirallinen oikeus- ja sisäministerikokous 20.-21.7.2023; Neuvostoraportti; Sisäasiat

Kokous

Epävirallinen oikeus- ja sisäministerikokous 20.-21.7.2023

**Sisäministerit keskustelivat kokouksessa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta ja olivat yksimielisiä sen aiheuttamasta uhasta sekä tarpeesta torjua huumekauppaa ja muuta rikollisuutta yhteistyössä paitsi EU-maiden kesken, myös laajemmassa kansainvälisessä yhteistyössä. Puheenjohtajan prioriteettia Latinalaisen Amerikan suhteen pidettiin hyvänä, mutta useissa puheenvuoroissa korostettiin myös Länsi-Balkanin ja muun alueellisen yhteistyön merkitystä. Lainvalvontaviranomaisten työkalut tulee saattaa ajan tasalle. Rikollisten voitot ovat valtavia ja niitä investoidaan myös lailliseen talouteen – olennaista on puuttua näihin rahavirtoihin, jotta rikollinen toiminta estyy. Keskustelua jatketaan syyskuun OSA-neuvostossa, johon kutsutaan mukaan Latinalaisen Amerikan sisäisen turvallisuuden komitea (CLASI).**

**Kokouksessa jatkettiin myös keskustelua Ukrainan tilanteesta ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista sisäiseen turvallisuuteen. Sisäisen turvallisuuden dialogi Ukrainan kanssa on tiivistä. Laittomien aseiden leviämistä rikollisten käsiin pidetään todennäköisenä uhkana ja siihen varautumista pidettiin tärkeänä. Komissio kertoi antavansa syyskuussa ehdotuksen tilapäisen suojelun jatkosta maaliskuuhun 2025 saakka.**

**Muuttoliikkeeseen liittyen keskusteltiin kokonaisvaltaisista unionin tason toimista poikkeuksellisiin tilanteisiin vastaamiseksi. Keskustelua käytiin sekä muuttoliikkeen ulkoisen ulottuvuuden toimista kriisitilanteiden ehkäisemisessä, että muuttoliikepaktiin kuuluvasta kriisiasetuksesta. Puheenjohtajan tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemys kriisiasetuksesta heinäkuun loppuun mennessä, jotta koko muuttoliikepaktin trilogeissa päästään eteenpäin. Tätä tavoitetta tukivat lähes kaikki jäsenmaat. Myös Euroopan parlamentti korosti haluaan päästä neuvottelemaan koko paktista. Kriisiasetuksen ohella keskustelussa korostettiin muuttoliikkeen ulkoista ulottuvuutta - pelkkä kriisiasetus ei yksin auta, vaan sen rinnalle tarvitaan tehokasta ja kokonaisvaltaista ulkosuhdepolitiikkaa. Tuoretta Tunisia-sopimusta pidettiin hyvänä esimerkkinä.**

## 1. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

Sisäministerit keskustelivat kokouksessa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta, joka on yksi Espanjan EU-puheenjohtajakauden sisäasioiden prioriteeteista. Puheenjohtaja nosti keskusteluun erityisesti huumausainerikollisuuden sekä tarpeen torjua järjestäytynyttä rikollisuutta paitsi EU-tasolla, myös laajemmassa kansainvälisessä yhteistyössä.

Puheenjohtaja totesi järjestäytyneen rikollisuuden haastavan meitä samaan aikaan Venäjän aloittaman sodan ja mm. ilmastonmuutoksen kanssa. Rikolliset osaavat sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja hyödyntää uutta teknologiaa. Rikollisuuden vaikutukset yhteiskuntaan, kansalaisiin, yrityksiin, julkishallintoon, ympäristöön jne. ulottuvat paljon laajemmalle, kuin pelkän rikoshyödyn aiheuttamat suorat vahingot. Se kaivaa maata turvallisuudentunteen alta mm. lisäämällä kansalaisten epäluottamusta julkisiin instituutioihin. Eri rikollisryhmät erikoistuvat ja osaavat verkostoitua - voidaan puhua jopa rikolliskonsulteista, jotka tarjoavat asiantuntemustaan eri rikollisuuden aloilla, kuten esimerkiksi rahanpesussa. Viranomaiset tarvitsevat tähän kaikkeen sopivat työkalut. Lainvalvontaviranomaiset tekevät jo yhteistyötä, ja eurooppalaiset virastot, kuten Europol ja Frontex ovat keskeisiä. Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (EMPACT) toiminta on esimerkki viranomaisten poikkihallinnollisesta vastauksesta rikollisuuteen. Yhteistyön kehittämistä tulee kuitenkin jatkaa ja laajentaa kolmansien maiden suuntaan. Puheenjohtajan mukaan turvallisuusyhteistyötä tulisi tehostaa erityisesti Latinalaisen Amerikan maiden kanssa. Tähän liittyen puheenjohtaja ehdottaa pysyvän, rakenteellisen vuoropuhelun käynnistämistä CLASI:n (Latinalaisen Amerikan sisäisen turvallisuuden komitean) kanssa sisäisen turvallisuuden kysymyksistä.

Komissio totesi, että rikollisten soluttautuminen lailliseen talouteen ja yhteiskuntaan lisääntyy ja sitä on vaikea torjua. Tämä käy ilmi EU:n vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden uhka-arviosta (SOCTA). Yhteisoperaatioissa on kuitenkin saatu myös onnistumisia ja useita rikollisia on pidätetty. Nämä operaatiot osoittavat, että yhteistyötä kolmansiin maihin on lisättävä. Rikolliset käyttävät uutta teknologiaa viestintään hyödyntäen mm. kehittynyttä salausta. Viranomaisille täytyy tarjota riittävät työkalut, ml. digitaaliset työkalut, jotta he pystyvät tehokkaasti torjumaan tällaista rikollisuutta. Myös syyttäjien ja oikeuslaitoksen kykyä tutkia ja puuttua näihin rikoksiin tulee parantaa. Keväällä paljastunut maanalainen pankkijärjestelmä on myös yksi esimerkki siitä, että järjestäytyneen rikollisuuden uusiin toimintamuotoihin tulee tarttua. Yksityisen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää erityisesti satamissa ja pankeissa. Korruptio lisääntyy erityisesti satamissa ja komissio toivoo, että korruption torjuntaa koskeva direktiiviehdotus hyväksytään nopeasti. Yhteistyö kolmansien maiden kanssa on erittäin tärkeää ja komissio kiittää puheenjohtajaa Latinalaista Amerikkaa koskevasta aloitteesta.

Käydyssä keskustelussa ministerit olivat yksimielisiä järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamasta uhasta ja tarpeesta torjua huumekauppaa ja muuta rikollisuutta yhteistyössä paitsi EU-maiden kesken, myös laajemmassa kansainvälisessä yhteistyössä. Huumausainerikollisuuden lisäksi esille nostettiin myös laiton asekauppa, korruptio, rahanpesu, ihmiskauppa ja väkivalta, jotka linkittyvät myös huumerikollisuuteen. Puheenjohtajan prioriteettia Latinalaisen Amerikan suhteen pidettiin hyvänä, mutta useissa puheenvuoroissa korostettiin myös Länsi-Balkanin ja muun alueellisen yhteistyön merkitystä. Erityisesti mainittiin Lähi-Itä, Pohjois-Afrikka ja Keski-Aasia. Lainvalvontaviranomaisten työkalut tulee saattaa ajan tasalle. Viranomaisten pääsy tietoihin ja tietojen säilyttäminen ovat keskeisiä tehokkaan toiminnan kannalta. Tähän liittyen odotetaan lainvalvontaviranomaisten tietoon pääsyä käsittelevän korkean tason asiantuntijatyöryhmän suosituksia. Rikollisten voitot ovat valtavia ja niitä investoidaan myös lailliseen talouteen – olennaista on puuttua näihin rahavirtoihin rikoshyötyä konfiskoimalla, jotta rikollinen toiminta estyy. Europolissa valmisteilla olevaa raporttia EU:ssa toimivista järjestäytyneen rikollisuuden verkostoista pidettiin tervetulleena.

Suomi totesi jakavansa puheenjohtajamaan käsityksen järjestäytyneen rikollisuuden kasvavasta uhasta. Suomessa vaikuttavien rikollisryhmien ulkomaiset verkostot ovat aiempaa laajempia ja niillä on suoria kansainvälisiä yhteyksiä esimerkiksi huumausaineiden lähtö- ja kauttakulkumaihin. Järjestäytyneessä rikollisuudessa on kyse vakavasta, rajat ylittävästä rikollisuudesta, johon EU:n tulee jatkossakin puuttua yksittäisten työkalujen sijaan laajalla keinovalikoimalla. Verkostoja vastaan taistellaan verkostoin. Rikostorjunnan toimintaympäristön osalta on tärkeää olla erottelematta verkkoympäristöä reaalimaailmasta. Lainvalvonnan keinot tulee sovittaa uuteen normaaliin, jossa rikoksissa on tartuntapintaa molempiin ympäristöihin. Tilanne haastaa myös perinteisen erottelun rajat ylittävän ja puhtaasti kansallisen rikollisuuden välillä. Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi (EMPACT) tarjoaa vankat puitteet jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten yhteistyön kehittämiselle ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan. Lisäksi Europolilla on jatkossakin merkittävä rooli rikosten paljastamisessa ja operatiivisen yhteistyön kehittämisessä. Unionin tasolla on syytä kiinnittää huomiota tietosuojadirektiivin liian tiukkoihin säännöksiin, jotka ovat haitanneet kolmansien maiden kanssa tehtävää viranomaisyhteistyötä mm. tiedonvaihdon saralla. Europol-asetuksen voimaantulon

jälkeen operatiivisten sopimusten tekeminen kolmansien maiden kanssa on ollut hankalaa. EU-tason toiminta lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten yhteistyön vahvistamiseksi on keskeistä. Toimia tarvitaan lisäksi jäsenvaltioissa. Suomen uusi hallitus torjuu voimakkaasti järjestäytynyttä rikollisuutta mm. lainsäädännön avulla sekä päivittämällä järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen strategian. Lisäksi Suomi aikoo mm. kehittää hallinnollista rikostentorjuntaa ja rikostiedustelulainsäädäntöä. Yksi Suomen operatiivisista vahvuuksista on poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen hyvin toimiva yhteistyö ja sitä aiotaan myös kehittää edelleen. Suomi pitää tärkeänä EU-tason yhteistyötä eri maaryhmien kanssa tällä sektorilla. Latinalaisen Amerikan järjestäytyneet rikollisryhmät ovat vakava uhka EU:n sisäiselle turvallisuudelle, ja Suomi tukee EU:n ja Latinalaisen Amerikan maiden välistä sisäisen turvallisuuden vuoropuhelua. Operatiivisia yhteistyömuotoja Europolin avulla tulisi etsiä ja tavoitella.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että rikolliset eivät pelaa sääntöjen puitteissa, kun taas lainvalvontaviranomaisten täytyy niin tehdä. Siksi on aivan keskeistä, että viranomaisilla on tarvittavat työkalut käytettävissä. Järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttama uhka on globaali. Keskeistä on rahavirtojen seuraaminen, rikoshyödyn konfiskointi sekä rikollisjärjestöjen ylätason häirintä (high value individuals and groups). Näillä estetään parhaiten rikollisryhmien toimintaa. Viranomaisten pääsy tietoon tulee myös varmistaa. Kansainvälinen yhteistyö on keskeistä. Puheenjohtaja kiitti tuesta vuoropuhelun käynnistämiselle Latinalaisen Amerikan sisäisen turvallisuuden komitean kanssa. Keskustelua jatketaan syyskuun OSA-neuvostossa, johon CLASI kutsutaan mukaan.

**2. Ukrainan tilanne**

Kokouksessa jatkettiin keskustelua Ukrainan tilanteesta ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista sisäiseen turvallisuuteen. Puheenjohtaja totesi Venäjän aloittaman sodan uhkaavan paitsi Ukrainan myös koko Euroopan turvallisuutta. Sisäisen turvallisuuden uhkaa tulee torjua samalla, kun tuetaan Ukrainaa. EU on tukenut ukrainalaisia pakolaisia, tässä tilapäisen suojelun käyttöönotto oli tärkeä askel. Nyt yli neljä miljoonaa ukrainalaista pakolaista saa EU-maissa suojelua. Laittomat aseet, ihmiskauppa ja muut uhat ovat sellaisia, joihin turvallisuusviranomaisten täytyy kyetä vastaamaan. EU:n ja Ukrainan välillä käydään sisäisen turvallisuuden vuoropuhelua, jossa keskeisiä teemoja ovat rajaturvallisuus, aseiden salakuljetus, ekstremistiset vierastaistelijat sekä muut sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvat riskit. Erityisesti olemme huolissamme aseista ja räjähteistä - tässä ei tule toistaa Länsi-Balkanin ilmiötä, jolloin aseet valuivat konfliktin jälkeen rikollisten ja terroristien käsiin.

Komission mukaan rajatilanne on ollut erittäin vakaa huhtikuusta 2022 lähtien. Aseita on tunnistettu hieman aiempaa enemmän. Komissio on vakuuttunut, että laittomien aseiden aiheuttama uhka on todellinen ja valtava: kysymys on vain, milloin ja miten tämä tapahtuu. Ukraina on sitoutunut yhteistyöhön laittoman asekaupan estämiseksi. Tästä yksi esimerkki on vastikään esitelty lainsäädäntö aserekisteriin liittyen. Ukraina kehittää myös toimintaohjelmaa laittomien aseiden kauppaan liittyen. Näyttää, että ihmiskauppaa ei juuri ole, mutta asiaa on kuitenkin seurattava. Yli 4 miljoonaa ukrainalaista saa tilapäistä suojelua EU-maissa. Ukrainalaisten työllistymisaste on myös erittäin korkea. EU-maissa on lukuisia hyviä käytäntöjä pakolaisten auttamiseksi. On selvää, että tilapäisen suojelun kestoa täytyy jatkaa. Komissio antaa tästä ehdotuksen syyskuun alussa.

Käydyssä keskustelussa ministerit olivat yhtä mieltä siitä, että laittomien aseiden leviäminen on merkittävä uhka ja siihen on tärkeää varautua. Tässä tarvitaan yhteistyötä ja tietojenvaihtoa EU:n ja Ukrainan välillä. Muina uhkina nostettiin esiin erityisesti kyber- ja hybridiuhat, disinformaatio ja ihmiskauppa. CBRN-uhkiin (kemialliset, biologiset, säteily- ja ydinuhat) tulee myös varautua. Miinanraivaus ja Ukrainan jälleenrakennus sekä venäläisten jäädytetyn varallisuuden hyödyntäminen nostettiin myös esiin osassa puheenvuoroja. Venäjän hyökkäys aiheuttaa epävakautta myös kolmansissa maissa, näiden kanssa on myös tärkeää tehdä yhteistyötä. Moldovan sisäisen turvallisuuden hubi täytti juuri vuoden ja sen tekemä työ on tärkeää. Ukrainan ja Moldovan siviilikriisinhallintaoperaatiot ovat tärkeitä ja sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden työkalut tulee yhteensovittaa. Komission suunnitelmaa tilapäisen suojelun jatkamisesta tuettiin.

Suomi totesi olevansa sitoutunut Ukrainan tukemiseen niin pitkään kuin on tarpeen. Ukrainan sisäisen turvallisuuden kehitys on tärkeää paitsi Ukrainalle itselleen, myös koko Euroopalle. Siksi on tärkeää,

että me olemme sitoutuneet Ukrainan tukemiseen myös Euroopan unionina. EU:n siviilikriisinhallinta-operaatio Ukrainassa on tässä keskeisessä roolissa ja Suomi onkin lähettänyt siihen useita sisäisen turvallisuuden asiantuntijoita. Operaatio menestyy, kun myös Ukrainan viranomaiset ovat siihen sitoutuneita. Tuloksia on jo tullutkin: Ukrainan aselainsäädäntöä koskevat uudistukset ja aserekisterin käyttöönotto edesauttavat sisäisen turvallisuuden myönteistä kehittymistä. Operaatio tukee myös Ukrainaa sen ponnistuksissa sotarikosten selvittämiseksi. Ukrainan naapurimaan Moldovan tilanteella on vaikutusta turvallisuuteen alueella ja laajemminkin. Meidän tulee ponnistella, että myös Moldovassa olevat turvallisuussektoria tukevat operaatiot pääsisivät yhtä nopeasti konkreettisiin tuloksiin. Suomi näkeekin erityisen paljon mahdollisuuksia sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden toimijoiden yhteistyössä, mukaan lukien EU:n virastojen yhteistyö siviilikriisinhallintaoperaatioiden kanssa. Suomi tukee EU:n ja Ukrainan välisen sisäisen turvallisuuden dialogin edelleen vahvistamista. Ukrainalla alkaa olla maailman paras ymmärrys siitä, mitä sisäisen turvallisuuden toimijoilta poikkeusoloissa vaaditaan. Meidän tulee siitä ottaa opiksemme ja kehittää myös omaa varautumistamme. Dialogi tukee myös EU:n tilannekuvaa esimerkiksi pakolaisuuden suhteen ja antaa meille aikaa reagoida ja tarvittaessa kasvattaa kapasiteettiamme.

### 3. Muuttoliike ja tarve kokonaisvaltaisille unionin tason toimille poikkeuksellisiin tilanteisiin vastaamiseksi

Muuttoliikkeeseen liittyen keskusteltiin kokonaisvaltaisista unionin tason toimista poikkeuksellisiin tilanteisiin vastaamiseksi. Keskustelua käytiin sekä muuttoliikkeen ulkoisen ulottuvuuden toimista kriisitilanteiden ehkäisemisessä, että muuttoliikepaktiin kuuluvasta kriisiasetuksesta. Puheenjohtaja totesi kriisiasetuksen olevan viimeinen isompi lainsäädäntöehdotus, josta tulee löytää sopu, jotta trilogineuvottelut Euroopan parlamentin kanssa päästään aloittamaan ja koko paktin osalta päästään eteenpäin. Puheenjohtajan tavoitteena on, että neuvoston yleisnäkemys kriisiasetuksesta saavutettaisiin heinäkuun loppuun mennessä.

Komissio perusteli kriisiasetuksen tärkeyttä muistuttamalla keväästä 2020, jolloin Turkki viestitti avaavansa rajan Kreikkaan. Myös Valko-Venäjän välineellistämisoperaatio osoitti tällaisen sääntelyn tarpeen. Komissio totesi, että maali on lähellä ja kannusti jäsenmaita löytämään ratkaisun, jotta paktissa päästään etenemään. Ulkoiseen ulottuvuuteen liittyen komissio mainitsi Tunisian kanssa juuri solmitun kokonaisvaltaisen yhteistyösopimuksen, jonka yhtenä osa-alueena on muuttoliikkeen hallinta. Komissio korosti, että on tärkeää voida estää maastalähtöjä kolmansista maista, koska ihmisiä kuolee vaarallisilla laittomilla väylillä. On tärkeää tukea myös Tunisiassa olevia kolmansien maiden kansalaisia heidän paluussa lähtömaihin. Komissio totesi viimeistelevänsä lähipäivinä UNHCR:n kanssa sopimuksen, jolla tuetaan Tunisiasta autiomaan kautta Libyaan pyrkiviä ihmisiä. Lisäksi toteutetaan osaamiskumppanuuksia, ja komissio kannustaakin jäsenmaita antamaan kahdenväliset hankkeensa osaamiskumppanuussateenvarjon alle. Komissio jatkaa yhteistyötä myös muiden Pohjois-Afrikan maiden, kuten Libyan ja Egyptin kanssa. Välimeren keskisen ja itäisen reitin hallinta on keskeistä, jotta laittomien maahantulijoiden määrät saadaan laskemaan. Lopuksi komissio totesi antaneensa samana päivänä viisumisäännöstön 25a artiklan mukaisen arvion paluuyhteistyöstä. Viisumimekanismi toimii ja esimerkiksi Irak on parantanut takaisinottoyhteistyötään.

Keskustelussa lähes kaikki jäsenmaat tukivat puheenjohtajan tavoitetta saavuttaa sopu kriisiasetuksesta vielä heinäkuun aikana. Myös Euroopan parlamentti korosti haluaan päästä neuvottelemaan koko muuttoliikepaktista. Kriisiasetuksen ohella keskustelussa korostettiin muuttoliikkeen ulkoista ulottuvuutta - pelkkä kriisiasetus ei yksin auta, vaan sen rinnalle tarvitaan tehokasta ja kokonaisvaltaista ulkosuhdepolitiikkaa. Tuoretta Tunisia-sopimusta pidettiin hyvänä esimerkkinä. Ulkoisen ulottuvuuden osalta korostettiin erityisesti rajavalvonta- ja muiden kapasiteettien rakentamista, muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vaikuttamista, ihmissalakuljetuksen torjumista, tehokkaita palautuksia sekä tarvittavien vipuvarsien ja kannustimien käyttöä. Myös välineellistämiseen varautumisen keskeistä merkitystä korostettiin. Osa katsoi, että välineellistämistilanteita ja muita muuttoliikkeen kriisi- ja poikkeustilanteita tulisi käsitellä erillisinä, koska kyse on erilaisista tilanteista. Muutamissa puheenvuoroissa korostettiin, että kriisiasetuksen sallimien poikkeusten tulisi olla viimesijaisia ja ne tulee toteuttaa oikeasuhtaisesti.

Suomi totesi uuden hallituksen edistävän rakentavasti EU:n maahanmuuttopolitiikan kehittämistä. Tärkeä osa sitä on unionin ja sen jäsenvaltioiden varautuminen muuttoliikkeen poikkeustilanteisiin, kuten laajamittaiseen maahantuloon ja välineellistämiseen. On tärkeää huomata, että nämä kaksi tilannetta eroavat monelta osin toisistaan. Suomi korosti kolmea seikkaa: 1) EU:n lainsäädännön on oltava ajan tasalla. Se on olennainen osa varautumistamme erityyppisiin muuttoliikkeen poikkeustilanteisiin. Siksi EU-tason lainsäädännöstä täytyy saada sopu vielä kuluvalla lainsäädäntökaudella. Tarvitsemme yhteisen linjan siis myös kriisiasetuksesta. 2) Ulkoisen ulottuvuuden merkitys muuttoliikkeen poikkeuksellisten tilanteiden ennaltaehkäisemisessä on keskeinen: EU:n on rakennettava kestäviä kumppanuuksia kolmansien maiden kanssa, jotta pystymme paremmin hallitsemaan unioniin kohdistuvaa muuttoliikettä. Tunisian ja EU:n välinen tuore sopimus on merkittävä edistyminen tästä näkökulmasta. Kumppanuudet tulee rakentaa siten, että mukana on sekä kannustimia yhteistyöhön, että tarvittaessa hyödynnettäviä vipuvarsia. Samalla meidän tulee tukea kolmansien maiden omaa kykyä hallita muuttoliikettä. 3) Meidän tulee toimia kokonaisvaltaisemmin kaikilla politiikka-alueilla ja vahvistaa niiden välisiä synergiaetuja. Myös muuttoliikekysymyksiä tulee lähestyä koko hallinnon näkökulmasta. On tärkeää, että kehitys- ja kauppapolitiikka sekä ulkosuhteet kytketään tiiviimmin tukemaan toimivaa palautus- ja takaisinottoyhteistyötä. Tulee arvioida ennakkoluulottomasti mitä muuta paktin lisäksi tarvitaan. Suomi on uuden hallitusohjelman mukaisesti valmis tutkimaan esimerkiksi, millaisia mahdollisuuksia EU:lla on keskeyttää väliaikaisesti turvapaikkahakemusten käsittely tilanteissa, joissa valtion suvereniteetti vaarantuu vieraan valtion vihamielisten toimenpiteiden johdosta. Suomi totesi myös suhtautuvansa avoimesti turvallisten kolmansien maiden konseptiin. Tulee tarkastella myös paktin ulkopuolelle ja onko mahdollista keskeyttää turvapaikkaprosessit välineellistämistilanteessa. Lopuksi Suomi totesi, että sen takaisinottoyhteistyö Irakin kanssa on parantunut.

Suomen edustajat
Sisäministeri Mari Rantanen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
Puheenjohtajan keskusteluasiakirjat

Liitteet

Viite